

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
2010 M. SPALIO 13 D. NUTARIMO NR. 1469 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO PAKEITIMO“ PROJEKTO (IR
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2015 M. GEGUŽĖS 13 D. NUTARIMO NR. 492 „DĖL
TAUTINIŲ MAŽUMŲ DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS NUOSTATŲ IR ADMINISTRACIJOS STRUKTŪROS PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO PROJEKTO
(TAP NR.: TAP-19-1893, TAP-19-1054(2)) (TAIS NR.: 19-12848, 19-4031(3))
PAŽYMA

2019-11-28 Nr. NV-3325

Vilnius

Projekto rengėja: Kultūros ministerija (toliau- KM).

Projekto tikslas: Kultūros ministerijos nuostatų keitimo projekto (toliau - Projektas 1) tikslas – aktualizuoti ir suderinti KM nuostatus su pasikeitusiu įstatyminiu reguliavimu, taip pat su pasikeitusia KM administracijos struktūra ir su Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairėmis.

Tautinių mažumų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau- Departamentas) nuostatų projekto (toliau - Projektas 2) tikslas – pakeisti ir suderinti Departamento nuostatus su Valstybės tarnybos įstatymo, Viešojo administravimo įstatymo ir Vyriausybės įstatymo pakeitimais, taip pat papildyti naujomis funkcijomis.

Dabartinė situacija: Šiuo metu galioja KM nuostatai, patvirtinti Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1469. Vienas iš KM veiklos tikslų yra formuoti valstybės politiką tautinių mažumų srityje, o viena iš pagrindinių funkcijų tautinių mažumų politikos formavimo srityje- pagal kompetenciją rengti įstatymų, Vyriausybės nutarimų ir kitų teisės aktų projektus; taip pat organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti valstybės politikos tautinių mažumų srityje įgyvendinimą.

Pagal Departamento nuostatus, Departamento veiklos tikslas – dalyvauti formuojant ir įgyvendinant tautinių mažumų politiką. Departamentas teikia institucijoms siūlymus dėl tautinių mažumų politikai įgyvendinti reikalingų teisės aktų, jų atitikties Europos Sąjungos teisei bei jų rengimo ir tobulinimo; rengia ir teikia KM pasiūlymus dėl tautinių mažumų politikos tobulinimo.

Projektų esmė:

Projektu 1 siūloma tikslinti KM veiklos tikslus:

- numatant, kad KM formuoja valstybės politiką tautinių mažumų kultūros srityje;
- nustatyti, kad KM, formuodama valstybės politiką tautinių mažumų kultūros srityje, rengia įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus, koordinuoja strateginio planavimo dokumentų rengimą ir įgyvendinimą;
- nustatant tikslą formuoti valstybės politiką valstybinės kalbos, visuomenės informavimo srityse.

Projektu 2 siūloma:

- nustatyti, kad Departamentas rengtų ir teiktų pasiūlymus dėl tautinių mažumų politikos formavimo ir įgyvendinimo ne tik KM, bet ir kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms ir pavesti Departamentui rengti įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus tautinių mažumų srityje;
- Siūloma papildyti Departamento funkcijas naujomis:

- atstovauti Lietuvos interesams tarptautinėse organizacijose ir įgyvendinti jų pateiktas rekomendacijas;
- rengti periodinius pranešimus apie Europos Tarybos mažumų apsaugos pagrindų konvencijos įgyvendinimą Lietuvoje, koordinuoti (organizuoti) jos įgyvendinimą;
- rengti ir įgyvendinti pažinimo priemones, susijusias su neskaitlingų tradicinių tautinių mažumų, neturinčių istorinės tėvynės (Lietuvos karaimų, totorių ir romų), tapatumo išsaugojimu ir integracines priemones, skirtas Rytų Lietuvoje gyvenančioms tautinėms mažumoms;
- teikti siūlymus dėl integracinių priemonių, atvykstantiems ar grįžtantiems iš užsienio tautinių mažumų atstovams.

Derinimas: Projektas 1

- ✓ suderintas su Teisingumo ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija. Atsižvelgta į daugelį Vidaus reikalų ministerijos teiktų pastabų. Nesuderintoms pastaboms teikiama derinimo pažyma (dėl atsakomybės už neteisėtai iš Lietuvos ir užsienio valstybių išvežtų kilnojamųjų vertybių paieškos politikos formavimo; dėl Kultūros ministerijos teikiamos informacijos ir metodinės pagalbos visuomenės informavimo klausimais (*šios nuostatos atkartoja Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos ir Visuomenės informavimo įstatymų nuostatas*).
- ✓ Toliau išlieka aktuali Vidaus reikalų ministerijos pastaba dėl neaiškumo, kas formuoja valstybės politiką tautinių mažumų srityje.
- ✓ Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus, pateiktas 2019 m. birželio 27 d. išvadoje Nr. NV-1868.
- ✓ Projektas 1 svarstytas 2019 m. liepos 9 d. tarpinstituciniame pasitarime, kuriame buvo nuspręsta pasiūlyti KM įvertinti Vidaus reikalų ir Užsienio reikalų ministerijų pastabas ir patikslintą projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje.

Projektas 2

- ✓ suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerijomis. Atsižvelgta į Užsienio reikalų ministerijos ir Departamento pastabas.
- ✓ Dėl Vidaus reikalų ministerijos pastabos, kad Departamentas pasiūlymus dėl politikos formavimo rengia ir teikia KM, o kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms – tik dėl tautinių mažumų politikos įgyvendinimo, teikiama derinimo pažyma: Projektu 1 nustačius, kad KM valstybės politiką formuoja tik tautinių mažumų **kultūros srityje**, bus ir kitų institucijų, kurioms bus teikiami siūlymai dėl tautinių mažumų politikos formavimo.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, tačiau susiję su Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167 veiksmu 05-05-08-06 „Sąlygų ir teisinės bazės tobulinimas plėtojant tautinių mažumų tautinį, kultūrinį, kalbinį ir religinį tapatumą“.

Dalykinio vertinimo išvada:

Dėl Projekto 1:

1. susiaurinus KM veiklos tikslą iki **valstybės politikos formavimo tautinių mažumų kultūros srityje, lieka neapibrėžta, kas formuos valstybės politiką tautinių mažumų srityje ne kultūros klausimais.**

Siūlytina pirmiausia priimti sprendimą dėl valstybės politikos formavimo **visais** tautinių mažumų klausimais ir, atsižvelgiant į priimtus sprendimus, patikslinti KM ir Departamento nuostatų pakeitimo projektus.

2. Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ nustatyta, kad kultūros ministras atsakingas už tautinių mažumų politikos koordinavimo sritį, nors galiojančiuose KM nuostatuose numatytas tikslas - **formuoti** valstybės politiką tautinių mažumų srityje. Siūlome Vyriausybei teikti ir Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ pakeitimo

projektą, tikslinant kultūros ministro valdymo sritis - 1.5.6 p. papildomai įrašant tautinių mažumų politikos formavimą.

Pažymėtina, kad siūlymas susiaurinti kultūros ministro valdymo sritį iš politikos formavimo tautinių mažumų srityje į politikos formavimą tik tautinių mažumų kultūros srityje nebuvo teikiamas institucijoms derinti.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad neatsižvelgta į Užsienio reikalų ministerijos siūlymą dėl Vyriausybės 2019 m. birželio 26 d. pasitarimo protokolinio sprendimo „Dėl kaimyninėse valstybėse gyvenančių lietuvių bendruomenių poreikių rėmimo“ vykdymo, papildant Projekto 1 10 punktą papunkčiu, kad KM „remia užsienio lietuvių organizacijų ir kultūros įstaigų veiklą, skirtą tautinės tapatybės išsaugojimui.“
4. Atkreiptinas dėmesys, kad galiojančiame Visuomenės informavimo įstatyme nustatyta, kad valstybės politikos visuomenės informavimo srityje įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybės įgaliota institucija (*šiuo metu LRS svarstomas atitinkamas nuostatas keičiantis Visuomenės informavimo įstatymo projektas (Nr. XIII P-3649).*

Dėl Projekto 2:

4. Projekto 2 8.25 p. turi būti tikslinamas, suderinant jį su Vyriausybės ir Valstybės tarnybos įstatymų nuostatomis: pagal Vyriausybės įstatymo 29 str. 1 d., **ministerija steigama formuoti valstybės politiką**, taip pat organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti jos įgyvendinimą ministrui pavestose valdymo srityse. Pagal Vyriausybės įstatymo 29¹ str. 1 d., **Vyriausybės įstaiga steigama dalyvauti formuojant politiką ministrui pavestose valdymo srityse** ir ją įgyvendinti. Valstybės **politikos formavimas** yra veikla, apimanti tiesioginį įstatymų projektų, Seimo nutarimų projektų, Vyriausybės nutarimų projektų, rengimą ir **teikimą Seimui ar Vyriausybei** (pagal Valstybės tarnybos įstatymo 2 priede pateiktus valstybės politikos formavimo ir dalyvavimo formuojant valstybės politiką apibrėžimus). Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti **Projekto 2 8.25 p.**, vietoje „rengia įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus tautinių mažumų srityje“ įrašant, pavyzdžiui, kad Departamentas teikia siūlymus dėl teisės aktų projektų rengimo ar pan.

Pažymėtina, kad Projekto 2 8.25 p. siūloma nauja Departamento funkcija, numatanti, kad Departamentas rengia įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų projektus tautinių mažumų srityje, nebuvo teikta institucijoms derinti.

5. Pritariame Vidaus reikalų ministerijos pastabai dėl Projekto 2 8.3 p. (kad Departamentas turėtų rengti ir teikti siūlymus KM dėl tautinių mažumų politikos formavimo, o kitoms valstybės ir savivaldybių institucijoms bei įstaigoms – dėl politikos įgyvendinimo).

- ✓ Teikiame Nutarimų projektus, atsižvelgiant į tai, kad abu Projektai yra susiję su nuostatomis dėl tautinių mažumų valstybės politikos formavimo, siūloma kartu svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime, patikslinus pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas, pateiktas pažymoje Nr. NV-3269.

Patarėja

Diana Varnaitė

Patarėja

Nomeda Poderienė

